

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

GORDILĂ Nicolae
CATAN Liliana
GUZUN Ion

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-i pe

MORARU Gheorghe XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX;

RUSANOVSKI Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX;

CEBOTARI Daniel XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.10.2017 – 24.11.2017;

Instanța de apel: 21.12.2017 – 16.01.2018;

Instanța de recurs: 18.04.2018 – 16.05.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 24 noiembrie 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Moraru Gh., Rusanovschi I. și Cebotari D., au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 217 alin.(3) lit. b), e) Cod penal, la câte 2 ani închisoare, pentru fiecare, cu privarea acestora de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de circulația substanțelor narcotice, pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpaților pe un termen de probațiune de 2 ani, cu obligația acestora de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul consilierului de probațiune.

2. Pentru a se pronunța în acest sens, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Moraru Gh., satisface serviciul militar în termen în unitatea militară 1002 a DTC, unde deține funcția de pușcaș al grupei 2, plutonul 3, compania 3, batalionul 1 și gradul militar de soldat.

Moraru Gh., împreună și prin înțelegerea prealabilă cu militarul serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatul Rusanovschi I., în perioada cuprinsă între 25 și 27 iulie 2017, au transportat și păstrat pe teritoriul unității militare 1002 a DTC, substanța stupefiantă marihuana, în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

La 27 iulie 2017, în jurul orelor 12:50 min., în urma controlului efectuat pe teritoriul unității militare 1002 a DTC, dislocată în mun. Chișinău, str. Tighina, nr. 34, de către specialistul principal al serviciului căutare și cercetare al Direcției Securitate și Investigații, căpitanul Harjevschi V., a fost depistat un pachetel de hârtie, de culoare albă, în care se afla o masă vegetală, de culoare verde-închisă, cu miros specific, ce a fost aruncat de către militarul serviciului în termen al unității militare 1002 a DTC, soldatul Moraru Gh.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-4966 din 13 septembrie 2017 masa vegetală uscată, depistată și ridicată de la soldatul Moraru Gh. reprezintă marihuana, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, cu cantitatea de 2,120 g, care, conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 și modificările ulterioare, constituie proporții mari.

Rusanovschi I. satisface serviciul militar în termen în unitatea militară 1002 a DTC, unde deține funcția de comandant al grupei 2, plutonul 2, compania 1, batalionul 2 și gradul militar de soldat.

Rusanovschi I., împreună și prin înțelegerea prealabilă cu militarul serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatul Moraru Gh., la 25 iulie 2017, a transportat pe teritoriul unității militare 1002 a DTC, substanța stupefiantă marihuana, în proporții mari și fără scop de înstrăinare, pe care i-a transmis-o militarului serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatului Moraru Gh.

La 27 iulie 2017, în jurul orelor 12:50 min., în urma controlului efectuat pe teritoriul unității militare 1002 a DTC, dislocată în mun. Chișinău, str. Tighina, nr. 34, de către specialistul principal al serviciului căutare și cercetare al Direcției Securitate și Investigații, căpitanul Harjevschi V., a fost depistat un pachetel de hârtie, de culoare albă, în care se afla o masă vegetală, de culoare verde-închisă, cu miros specific, ce a fost aruncat de către militarul serviciului în termen al unității militare 1002 a DTC, soldatul Moraru Gh.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-4966 din 13 septembrie 2017 masa vegetală uscată, depistată și ridicată de la soldatul Moraru Gh. reprezintă marihuana, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, cu cantitatea de 2,120 g, care, conform Listei

substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 19 din 23 ianuarie 2006 și modificările ulterioare, constituie proporții mari.

Cebotari D. satisface serviciul militar în termen în unitatea militară 1002 a DTC, unde deține funcția de pușcaș al grupeii 2, plutonul 1, compania 3, batalionul 1 și gradul militar de soldat.

Cebotari D., împreună și prin înțelegerea prealabilă cu militarul serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatul Moraru Gh., în perioada cuprinsă între data de 25 și 27 iulie 2017, a păstrat pe teritoriul unității militare 1002 a DTC substanța stupefiantă marihuana, în proporții mari și fără scop de înstrăinare, pe care ulterior a transmis-o militarului serviciului în termen al aceleiași unități militare, soldatului Patrașcu M., pentru a o ascunde.

La 27 iulie 2017, în jurul orelor 12:50 min., în urma controlului efectuat pe teritoriul unității militare 1002 a DTC, dislocată în mun. Chișinău, str. Tighina, nr. 34, de către specialistul principal al serviciului căutare și cercetare al Direcției Securitate și Investigații, căpitanul Harjevschi V., a fost depistat un pachetel de hârtie, de culoare albă, cu înscrisuri de culoare neagră, care a fost predat benevol de către militarul serviciului în termen al unității militare 1002 a DTC, soldatul Patrașcu M.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-4966 din 13 septembrie 2017 masa vegetală uscată, depistată și ridicată reprezintă marihuana, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, cu cantitatea de 2,357 g, care, conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 și modificările ulterioare, constituie proporții mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza art. 217 alin. (3) lit. b), c) Cod penal, *circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare, adică păstrarea drogurilor în proporții mari, fără scop de înstrăinare, săvârșită de două persoane pe teritoriul unității militare.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care fără contestarea sentinței în latura penală, a solicitat încasarea de la Cebotari D., Moraru Gh. și Rusanovschi I., a cheltuielilor judiciare în beneficul statului, în sumă de 1680 lei, care au fost suportate de stat pentru efectuarea expertizei chimice a substanțelor narcotice depistate la inculpați.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a indicat că cheltuielile judiciare solicitate sunt formate din efectuarea expertizei, în sumă de 1680 lei, conform pct. 11.01.01 a Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 194 din 24 martie 2017, cu privire la aprobarea tarifelor la serviciile de expertiză judiciară prestate de Centrul național de expertize judiciare, Ministerul Afacerilor Interne și Centrul Național Anticorupție.

Reieșind din sentința de condamnare din 24 noiembrie 2017, în partea rezolutivă a acesteia instanța de judecată nu s-a expus referitor la încasarea cheltuielilor de judecată, din atare considerente aceasta contravine prevederilor legale și anume, conform prevederilor art.227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări ai urmării penale, în pct.5) alin.(2) al aceluiași articol, este prevăzut că cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Conform art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, iar în alin.(2) al aceluiași articol este prevăzut că instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost liberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, apelul procurorului a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, solicitarea apelantului de a încasa de la inculpați cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei, pentru efectuarea expertizei chimice, urmează a fi respinsă ca nemotivată și lipsită de temei legal, pentru că, potrivit art. 143 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală *expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză*. Tot aici, instanța a făcut trimitere la prevederile art.143 alin. (2) din legea procesuală, care stipulează că *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat*.

Totodată, conform art. 227 alin.(3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art. 228 alin.(4) Cod de procedură penală, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

Iar, potrivit art. 15/2 alin. (2) al Legii nr.1086 din 23.06.2000, cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale expertiza în cauzele penale se efectuează de către expert fără perceperea taxei.

Totodată, instanța de apel reține că, prin ordonanța din 30.08.2017, a fost dispusă efectuarea expertizei chimice în prezenta cauză penală, astfel, expertiza a fost efectuate la indicația OUP. Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile

necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de apel a constatat faptul că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, rechizite etc., reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul a contestat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, din motiv că cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei, suportate de către stat pentru efectuarea expertizei chimice urmează a fi încasate de la inculpați.

Procurorul indică în cererea de recurs că, la judecarea apelului, instanța de apel, urmează să soluționeze chestiunile de drept: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual și penal, au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la aceste aspecte, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Astfel, instanța de fond și apel în cadrul examinării cauzei și emiterii hotărîrilor nu au luat în considerație faptul că, în pentru instrumentarea acestei cauze penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 1680 lei la realizarea expertizelor, sumă ce urma a fi încasată de la inculpați în beneficiul statului, conform prevederilor art. 227 - 229 Cod de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 14), art. 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt.

Prin urmare, se constată că soluția instanței de apel de a respinge solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea de la inculpați a cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual-penale în vigoare.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală „Cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal” Dispoziția art. 227 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, prevede că „cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali.”

Conform art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală „cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”. Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazională efectuarea de cheltuieli pentru

întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sînt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sînt *avansate*, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvîrșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sînt imputabile inculpatului condamnat pentru săvîrșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvîrșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală; întrucît săvîrșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzînd toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărîri de condamnare de către prima instanță.

În astfel de circumstanțe, partea acuzării consideră că cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de învinuire a lui Moraru Gh., Rusanovschi Ion și Cebotari D. urmează să fie încasate din contul acestora.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror, în baza materialelor din dosar și raportat la criticele recurentului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele motive.

Cu titlu introductiv, se relevă că soluția de inadmisibilitate a recursului depus de procuror se întemeiază, *în drept*, pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că cererea este vădit neîntemeiată.

Dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent. Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor

cauzei, sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

În esență, la caz, reieșind din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, de altfel și soluția primei instanțe, în exclusivitate din considerentul că instanțele nu au admis demersul părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpați în cuantum de 1680 lei, suportate de stat pentru instrumentarea acestui dosar.

Verificând actele cauzei, raportat la alegațiile procurorului, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele avansate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe atât de către instanța de fond, cât și de cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Așadar, Colegiul penal găsește vădit nefondată revendicarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea expertizei, dat fiind că, în dispoziția art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, este stipulat expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul. În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului.

Din actele cauzei se constată că expertiza chimică nr. 34/12/1-R-4966 din 13.09.2017 a fost ordonată de ofițerul superior de urmărire penală Ablak L. în vederea constatării provenienței și denumirii preparatelor ridicate de la inculpați. (*a se vedea f.d. 94, vol. I*)

Potrivit art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Prin urmare, corect instanța de apel a statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizei chimice în sumă de 1680 lei, urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpaților.

Pe lângă acestea, se remarcă că, conform art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Din ansamblul considerentelor care preced, rezultă că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei nominalizate urmează a fi acoperite de bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpaților, în cazul în care aceștia nu sunt ordonatorii unei atare acțiuni procesuale.

Avînd în vedere cele expuse, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar

la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată, neexistînd vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat de procuror.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-i pe Moraru Gheorghe XXXXX, Rusanovschi Ion XXXXX și Cebotari Daniel XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 iunie 2018.

Președinte

GORDILĂ Nicolae

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

GUZUN Ion